

Diskussionspapir

Krav til vedtægtsændringer i andelskasser omfattet af § 85 a i lov om finansiel virksomhed

1. Indledning og baggrund

Andelskasser har i henhold til lov om finansiel virksomhed lovbestemte stemmeretsbegrænsninger. Ved en ændring af lov om finansiel virksomhed i 2011¹ blev loven udformet således, at de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger i andelskasser bortfalder, hvis den del af egenkapitalen, som ikke er andelskapital, udgør mindre end 20 pct. af egenkapitalen i andelskassen. Reglerne findes i § 85 a i lov om finansiel virksomhed.

Lovændringen har til hensigt at sikre, at andelskasser med lille reserve har mulighed for at tiltrække kapitalindskud fra en ekstern investor, der kan gives indflydelse i overensstemmelse med sit indskud. Lovændringen medførte endvidere, at andelskasser, som bliver omfattet af reglerne, ikke længere er andelsselskaber.

Andelskasser, hvor de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger er bortfaldet i henhold til reglerne ovenfor, kan vælge at fastholde eller indføre stemmeretsbegrænsninger i sine vedtægter. Det skal dog klart fremgå af vedtægterne, at disse stemmeretsbegrænsninger er besluttet af generalforsamlingen, og at de ikke er baseret på et lovkrav.

Andelskasser er efter lovgivningen andelsselskaber, og efter den almindelige definition af et andelsselskab forstås en virksomhed, hvis formål er at virke til fremme af deltagernes fælles interesser gennem deres deltagelse i virksomheden som aftagere, leverandører eller på anden lignende måde, og hvor virksomhedens afkast, bortset fra normal forrentning af den indskudte kapital, enten fordeles blandt medlemmerne i forhold til deres andel i omsætningen eller forbliver indestående i virksomheden. Princippet om 1 stemme pr. andelshaver er et af de grundlæggende principper, da dette er med til at sikre, at det er fællesskabets interesse, som varetages i andelsselskabet.

I andelskasser, hvor de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger er bortfaldet i medfør af § 85 a i lov om finansiel virksomhed, og hvor der i andelskassen ikke er indsat stemmeretsbegrænsninger i vedtægterne, har andelshavere indflydelse svarende til deres investering i andelskassen. Det er derfor Finanstilsynets vurdering, at disse typer af andelskasser i forhold til indflydelse fra andelshaverne i høj grad minder om aktieselskaber.

Bortfaldet af de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger i en andelskasse, og hvor der i andelskassen ikke er indsat stemmeretsbegrænsninger i vedtægterne, kan efter Finanstilsynets vurdering have konsekvenser for andelshaverne, som ikke længere beskyttes af de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger. Det er Finanstilsynets vurdering, at disse konsekvenser ikke er adresseret i den gældende lovgivning.

Finanstilsynet fremlægger i dette diskussionspapir overvejelser om, hvilke konsekvenser Finanstilsynet vurderer, at andelshavere kan opleve som følge af bortfald af de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger. Desuden fremlægges overvejelser om, hvordan disse konsekvenser kan adresseres i lovgivningen.

Finanstilsynet har til ovenstående udarbejdet et udkast til en ændring af lov om finansiel virksomhed, der vedlægges dette diskussionspapir som bilag 1.

¹ Lov nr. 616 af 14. juni 2011

Alle interesserede inviteres med dette diskussionspapir til at afgive synspunkter om vedtagelseskrav til vedtægtsændringer i andelskasser, hvor de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger er bortfaldet, og hvor der i andelskassen ikke er indsat stemmeretsbegrænsninger i vedtægterne. Finanstilsynet søger særligt synspunkter i forhold til de forhold, som er beskrevet i papiret. Synspunkterne vil indgå i Finanstilsynets videre analyse af, om der er grundlag for at ændre reglerne, og hvordan reglerne i så fald skal ændres.

Alle bidrag og synspunkter er velkomne. De skal være Finanstilsynet i hænde **senest den 2. februar 2018** til jws@ftnet.dk. Eventuelle spørgsmål vedrørende diskussionspapiret kan sendes til Jacob W. L. Sønderaas på jws@ftnet.dk eller tlf. +45 33 55 83 29.

2. Konsekvenser for andelshavere, som ikke længere beskyttes af de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger.

Der er for andelskasser i dag ikke specifikt fastsat regler i lovgivningen for krav til vedtagelse af vedtægtsændringer i andelskasserne. Det følger af lov om finansiel virksomhed, at en andelskasses vedtægter skal indeholde bestemmelser om vedtagelse af forslag på generalforsamlingen, herunder ændringer af vedtægter.

I andelskasser med lovbestemte stemmeretsbegrænsninger følger det af § 85, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed, at hver andelshaver har 1 stemme. I andelskasser med lovbestemte stemmeretsbegrænsninger kan ingen andelshaver uanset ejerandel dermed gennemtvinge vedtægtsændringer i andelskassen. De lovbestemte stemmeretsbegrænsninger i en andelskasse giver derfor efter Finanstilsynets vurdering en effektiv mindretalsbeskyttelse.

Hvis de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger i en andelskasse bortfalder i medfør af § 85 a i lov om finansiel virksomhed, og hvis der ikke i andelskassen er indsat stemmeretsbegrænsninger i vedtægterne, så kan der i denne type andelskasser åbnes mulighed for, at vedtægtsændringer af selv indgribende karakter for andelshaverne kan vedtages med simpelt flertal, hvis andelskassens vedtægter bestemmer dette. I denne type andelskasser kan der derfor være en mangel på beskyttelse af den enkelte andelshavers interesser.

Da den nævnte type andelskasser, jf. ovenfor, i forhold til indflydelse fra andelshavere i høj minder om aktieselskaber, er det Finanstilsynet vurdering, at det vil være naturligt at kravene til vedtagelse af en række beslutninger i andelskassen skal være lig de krav, der gælder for tilsvarende beslutninger i et aktieselskab.

3. Selskabslovens regler for vedtagelse af beslutninger på selskabets generalforsamling

I aktieselskaber er det udgangspunktet, at beslutninger på selskabets generalforsamling træffes efter et flertalsprincip. På denne måde er det flertallet der træffer de beslutninger, som de finder bedst for selskabet.

I selskabsloven er der dog indsat en række regler, der skal sikre, at der er balance mellem flertalsstyret og beskyttelsen af mindretallet i selskabet. Disse regler sikrer, at den enkelte aktionærs interesser bliver beskyttet i en vis grad.

I aktieselskaber afhænger kravene til vedtagelse af beslutninger på selskabets generalforsamling af de konsekvenser, som beslutningerne har for aktionærene i selskabet.

For aktieselskaber gælder derfor et skærpet krav på selskabets generalforsamling til vedtagelse af vedtægtsændringer. En beslutning om ændring af et aktieselskabs vedtægter kræver 2/3 flertal af såvel de afgivne stemmer, som af den del af selskabskapitalen, som er repræsenteret på generalforsamlingen.

Yderligere skærpede krav stilles til vedtægtsændringer, hvorved kapitalejernes forpligtelser over for kapitalselskabet forøges, hvilke kun er gyldige, hvis samtlige kapitalejere er enige herom. En række vedtægtsændringer i aktieselskaber kræver endvidere, at de tiltrædes af mindst 9/10 såvel af de afgivne stemmer, som af den på generalforsamlingen repræsenterede selskabskapital.

4. Finanstilsynet forslag til lovændringer i lov om finansiel virksomhed

For andelskasser, som er omfattet af § 85 a i lov om finansiel virksomhed, og hvor der i andelskassen ikke er indsat stemmeretsbegrænsninger svarende til de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger i andelskassens vedtægter, foreslår Finanstilsynet, at selskabslovens regler i §, 96, stk. 2, § 106, stk. 1, og § 107, stk. 1 og 2, nr. 1, 2, 3, 4, 6 og 7, om vedtagelseskra-
v til vedtægtsændringer skal finde anvendelse.

Ovenstående betyder, at en beslutning om ændring af vedtægterne i ovenstående andelskasser kun vil være gyldig, hvis den tiltrædes af mindst 2/3 såvel af de stemmer, som er afgivet, som af den del af andelskapitalen, som er repræsenteret på generalforsamlingen. Endvidere vil en beslutning om ændring af vedtægterne i øvrigt skulle opfylde de yderligere forskrifter, som vedtægterne måtte indeholde, og de særlige regler i § 107, som ligeledes foreslås at skulle finde anvendelse for den særlige type andelskasser.

Ovenstående betyder også, at der vil blive stillet yderligere krav til vedtægtsændringer, hvor andelshavernes forpligtelser over for andelskassen forøges, som kun vil være gyldige, hvis samtlige andelshavere er enige herom. Vedtægtsændringer, som blandt andet omhandler ret til udbytte, overdragelse af andelskapital, mulighed for andelshaveres udøvelse af stemmeret for egne eller andres andelskapital og bestemmelser om sprog på generalforsamlingen og internt i andelskassen, vil med Finanstilsynets forslag skulle tiltrædes af mindst 9/10 såvel af de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede andelskapital.

Da der i en andelskasses vedtægter kan indsættes bestemmelser om stemmeloft, er det Finanstilsynets vurdering, at det dobbelte majoritetskrav, hvor der ligeledes skal tages stilling til den repræsenterede andelskapital, er relevant at medtage, da dette især har betydning, når der findes ejerandele med begrænset stemmeret.

Som konsekvens af at Finanstilsynet foreslår at bestemmelserne i selskabslovens § 107, stk. 1 og 2, om vedtagelseskra-
v til vedtægtsændringer skal finde anvendelse, så foreslås det endvidere at selskabslovens § 96, stk. 2, som bestemmer, at hvis der på en generalforsamling skal træffes beslutning efter blandt andet § 107, stk. 1 eller 2, så skal indkaldelsen til

generalforsamlingen indeholde den fulde ordlyd af vedtægtsændringen, ligeledes skal finde anvendelse.

5. Særligt i forhold til sparekasser

For sparekasser er der ligesom for andelskasser indsat lovbestemte stemmeretsbegrænsninger i lov om finansiel virksomhed. Ligesom for andelskasser er der for sparekasser også en bestemmelse i lov om finansiel virksomhed, der medfører, at en sparekasses lovbestemte stemmeretsbegrænsninger bortfalder, hvis den del af egenkapitalen, som ikke er garantkapital i sparekassen, udgør mindre end 20 pct. af sparekassens egenkapital.

Det er Finanstilsynets vurdering, at det ikke er hensigtsmæssigt at overføre selskabslovens regler om vedtagelseskrav for vedtægtsændringer direkte på sparekasser, da der i sparekasser er indsat et repræsentantskab, der træffer beslutningerne om vedtægtsændringer på vegne af garantere og indskydere. For en nærmere belysning af dette spørgsmål henvises til bilag 2 til dette diskussionspapir.

Finanstilsynet hører i forlængelse heraf gerne holdninger til, om der bør være et vedtagelseskrav for vedtægtsændringer i lov om finansiel virksomhed for sparekasser, som er omfattet af § 81 a, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, og hvor sparekassen ikke har fastsat stemmeretsbegrænsninger svarende til de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger i sparekassens vedtægter.

---ooOoo---

Bilag 1: Finanstilsynets udkast til ændring af lov om finansiel virksomhed

Bilag 2: Finanstilsynets notat om selskabslovens reglers anvendelse for sparekasser

Bilag 1

I § 88 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Udover bestemmelserne i stk. 1, finder selskabslovens § 96, stk. 2, § 106, stk. 1, og § 107, stk. 1 og 2, nr. 1, 2, 3, 4, 6 og 7, med de nødvendige tilpasninger og med de afvigelser, der fremgår af denne lovs bestemmelser, endvidere anvendelse på andelskasser, som er omfattet af § 85 a, stk. 1, og hvor andelskassen ikke har fastsat stemmeretsbegrænsninger svarende til de lovbestemte stemmeretsbegrænsninger i andelskassens vedtægter.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

Bilag 2

Garanter og indskydere

Repræsentantskab

Repræsentantskabets opgaver

- Repræsentantskabet er beføjet til at træffe afgørelse i alle spørgsmål vedrørende sparekassens anliggender. Repræsentantskabets stilling i sparekassen svarer til generalforsamlingens i andre finansielle virksomheder, jf. lovbemærkningerne til § 81 i lov om finansiell virksomhed.
 - Det er dermed repræsentantskabet, der foretager vedtægtsændringer i sparekasser.

Vælges jf. § 81, i lov om finansiell virksomhed af:

- Sparekassens indskydere og garanter med stemmeret. Hver indskyder kan kun afgive 100 stemmer. En garant har fra 0 til og med 100 stemmer for hver 1.000 kr. indbetalt garantkapital, dog højst 2000 stemmer, jf. stk. 3.
- Alene af sparekassens garanter, hvis enhver indskyder i sparekassen har ret til at indtræde som garant og antallet af stemmer, der kan afgives af garanter, er mindst 100.000. En garant har fra 0 til og med 100 stemmer for hver 1.000 kr. indbetalt garantkapital, dog højst 2000 stemmer. Kræves fastsat i sparekassens vedtægter, jf. stk. 5.
- Ovenstående medfører, at der som hovedregel er stemmeretsbegrænsninger i sparekasser.

Valgbare til repræsentantskabet:

- Lovgivningen omtaler ikke dette specifikt. Det fremgår af § 81, stk. 1, sidste pkt., at regler om valgordningen, om stemmeret og om gennemførelse af valg skal fremgå af vedtægterne.
- Der er dermed ikke et lovgivningsmæssigt krav til, at repræsentantskabsmedlemmer skal være garanter. Dette støttes af kommentar til § 81, hvoraf det fremgår, at det må antages, at det er tilladt at gøre valgbarhed betinget af, at den, der stiller op, er garant.

Bestyrelse

Vælges af sparekassens repræsentantskab, jf. § 82 i lov om finansiell virksomhed

Konsekvens ved bortfald af stemmeretsbegrænsninger, jf. § 81 a, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed.

Stemmeretsbegrænsningen om, at hver garant i en sparekasse højst kan have 2.000 stemmer bortfalder, hvilket betyder, at garanten får stemmer i forhold til garantkapital medmindre, der er indsat tilsvarende vedtægtsmæssige stemmeretsbegrænsninger.

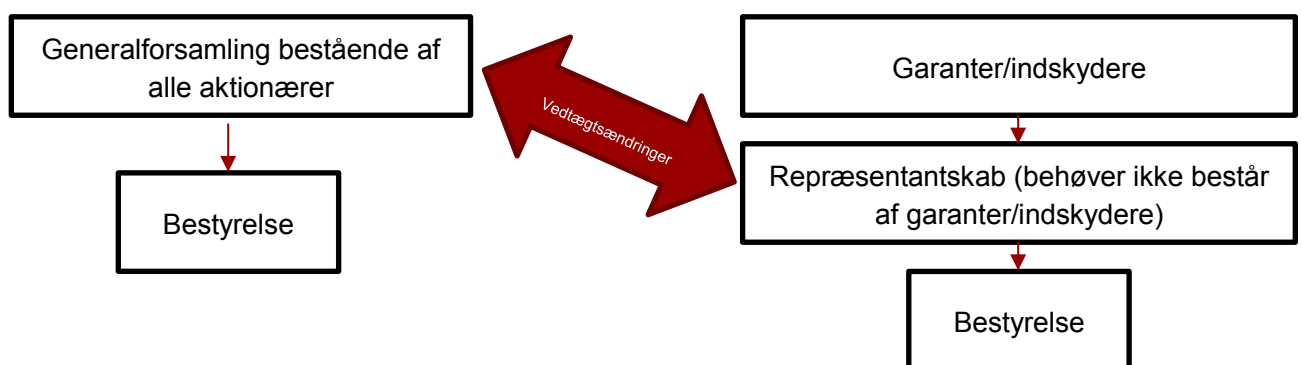
Garanter stemmer kun til valg af repræsentantskab og ikke til andre forhold såsom vedtægtsændringer mv., hvorfor bortfaldet af stemmeretsbegrænsninger alene vil berøre det forhold, at en garant med mange stemmer kan vælge eller have stor indflydelse på valg af repræsentantskabet i sparekassen.

Konsekvens ved indsættelse af at selskabslovens regler for sparekasser uden stemmeretsbegrænsninger

Ved en ændring af lov om finansiel virksomhed for sparekasser tilsvarende den, der ovenfor foreslås for andelskasser, vil der komme til at gælde regler for vedtagelseskrav til vedtægtsændringer på sparekassens repræsentantskabsmøde.

Som anført ovenfor, så er repræsentantskabet i en sparekasse at sammenligne med generalforsamlingen i et aktieselskab i forhold til de beslutninger, som de to selskabsorganer kan træffe. Der er dog den afgørende forskel mellem repræsentantskabet i en sparekasse og generalforsamlingen i et aktieselskab, at repræsentantskabet er valgt af garantene og evt. indskyderne, hvor generalforsamlingen omfatter samtlige aktionærer. I en sparekasse har garanten og indskyderne derfor ikke direkte indflydelse på de valg, der træffes på repræsentantskabsmødet i sparekassen, da disse træffes af repræsentantskabsmedlemmerne. Som anført ovenfor er der ikke krav om, at repræsentantskabsmedlemmer skal være garant eller indskydere i sparekassen.

Forskellen mellem de to selskabstyper i forhold til vedtægtsændringer:

En indførelse af selskabslovens regler, hvor der stilles krav om mindsteantal stemmer henholdsvis mindstekrav til selskabskapitalen, der er repræsenteret, er efter Finanstilsynets vurdering ikke hensigtsmæssig for sparekasser, da medlemmerne af repræsentantskabet ikke som udgangspunkt stemmer på baggrund af en ejerandel på repræsentantskabsmødet. Det

er ej heller sikkert, at det enkelte repræsentantskabsmedlem er garant i den pågældende sparekasse, jf. ovenfor.